

Lisztóczy László

Adalékok Dsida Jenő életművéhez

Tallózás dedikált könyveim között

2018-ban *Dsida Jenő, az angyali költő* címmel kiállítást rendezett az egri Bródy Sándor Megyei és Városi Könyvtár és a Dsida Jenő Baráti Kör. A tárlattal a „poeta angelicus” halálának nyolcvanadik évfordulójára emlékeztünk, és a Kaláka Fesztivál egri programját gazdagítottuk. Létrejöttét a saját gyűjteményeim ösztönözték. Könyvtáramban hiánytalanul megvan például Dsida Jenő műveinek összes kiadása és csaknem valamennyi kötésváltozata, a róla szóló szakirodalom is alig szorul kiegészítésre.

A kiállítás rendezése során fedeztem föl és szedtem csokorba az itt közzétett, ajánlással és kézírással ékes könyveket is.

A nyomtatott művekbe kézzel írt ajánlások feldolgozásának és közreadásának kevés a számon tartható hazai hagyománya. Kézírókönyveink is csak elvétve, kivételszerűen sorolták az irodalomtudomány, a művelődéstörténet és a bibliológia lehetséges forrásai, tárgyalandó címszavai közé a dedikációt. A *Világirodalmi lexikon* 1970-ben megjelent első kötete az „ajánlás” fogalmát így határozza meg: „a mű egy-egy példányára kézírásban rájegyzett szerzői dedikáció. Tartalma, célzása érdekes irodalomtörténeti adalékokat szolgáltathatnak. Az ily módon dedikált példánynak megnövekedett könyvgyűjtői értéke lehet.”

A meghatározáshoz két megjegyzést szeretnék fűzni. Az egyik: nemcsak könyvet, hanem bármilyen nyomtatott terméket, például folyóiratot, röplapot, képeslapot, plakátot, kottát, sőt hanglezetborítót és DVD-t is lehet és szokás dedikálni. Szabó András Dsida Jenő verseiből megszerkesztett, dedikált DVD-je ebben az összeállításban is szerepel. Gyakori a fényképre írt ajánlás is, Jókai vagy Ady kézírással ékesített fotói például föl-fölbukkannak a könyvaukción. A másik: nemcsak a szerző dedikálhat egy-egy kiadványt, hanem mindenki, aki létrejöttében közreműködött, például a lektor, a kiadó, az illusztrátor, a tervező, a szerkesztő, a tipográfus. Közülük társszerzőként vagy aláíróként alkalomadtán többen is részt vesznek a dedikáció megformálásában. Előfordul, hogy a szerző halála után valamelyik közeli hozzátartozója – például özvegye, testvére vagy gyermeke – vállalkozik a dedikálásra. A fiatalon, harmincegy éves korában elhunyt Dsida Jenő posztumusz kötetét, az 1938-ban megjelent *Angyalok citeráját* a szülei dedikálták. Ernst Toller *Fecskék könyve* című, Dsida által magyarra ültetett művének 1945-ben megjelent kiadását az illusztrátor, Gy. Szabó Béla látta el kézjegyével.

Az ajánlás értékét nemcsak az szabja meg, hogy kitől származik, hanem az is, hogy kinek szól. Szerencsés esetben mindkét fél, a dedikáló is és a címzett is megdobogtatja a szívünket. Mindenekelőtt a címzett, Majláth Gusztáv Károly erdélyi püspök személye avatja például jelentőssé és jelentéssé Dsida Jenő *Nagycsütörtök* című, 1933-ban megjelent versgyűjteményének az ajánlását. Olykor a szerző postán küldi el művét dedikációval és levél kíséretében hozzátartozóinak vagy barátainak: további ajándék, ha a kísérő levél is megőrződik. Előfordul, hogy a dedikált könyvet a tulajdonos újabb ajánlással tovább ajándékozza, és ha ő is jeles, köztiszteletben álló személyiség, mintegy megkettőzi annak értékét.

A dedikációk forrásértéke vitathatatlan. Segítenek például föltérképezni az alkotó baráti és eszmetársi kötődéseit. Néha a könyv megjelenési idejének a pontosításához is hozzájárulnak: keltezésük olykor megelőzi a kiadvány címlapján vagy impresszumában föltüntetett esztendő. Ha a kötet a hely vagy az év megjelölése nélkül jelent meg, az ajánlás azok megállapításához is támpontot adhat. Dénes Sándor *Újságot írok* című cikkgyűjteménye sem a helyet, sem az évet nem tünteti föl, a dedikáció azonban mindkettőt megjelöli. Megesik, hogy ismeretlen álnevet, monogramot fejt meg, vagy azonosítja a szerzőt, ha a neve hiányzik a kiadványból. Alkalmadtán a pontos és hiteles szöveg megállapításához is segítséget nyújt: viszonylag gyakran előfordul, hogy a szerző dedikálás közben a nyomda által elkövetett hibákat is kijavítja. Szerencsés esetben az alkotó emberi gesztusaiba, szófűzésébe, értékrendjébe és műhelyitkaiba is betekintést nyújt, nevesíti múzsáit vagy mecénásait.

A köteteket – egyetlen kivétellel – a megjelenés időrendjében sorolom föl. A dedikációk sortagolását nem követem, írásmódjukon nem változtattam. Föltüntetem, hogy hol található az ajánlás, védőlapnak nevezve a kötéstáblát a könyvtesttel összekapcsoló papírlap szabadon mozgatható részét, előzéklapnak az utána következőt, amely általában a szerző nevét és a könyv címét is föltünteti. Többnyire rövidebb-hosszabb magyarázatot, kiegészítést is fűzök hozzájuk. Az érintettekről, amennyiben azonosíthatók voltak, fölkutattam és közlöm a legfontosabb adatokat.

1. Dénes Sándor: *Újságot írok*. H. és é. n. (Szatmár, 1928. 2. kiadás: 1930.) A címlapot Krausz Ilonka rajzolta.

Az előzéklapon: *Dsida Jenőnek őszinte barátsággal és igen komoly nagyrabecsiüléssel igaz híve Dénes Sándor Szatmár, 1928. V. 19.*

Dénes Sándor (Mikola, 1880. szeptember 5. – 1944-ben deportálásban) író, újságíró, szerkesztő. Debrecenben kezdte pályáját, majd Budapesten radikális polgári lapok munkatársa. 1908-tól három évtizeden át a szatmári *Szamos* című napilap szerkesztője, majd főszerkesztője. A Romániai Népkisebbségi Újságíró

Szervezet és a szatmári Kölcsey Irodalmi Kör alelnöke. Dsida Jenő szülővárosában, Szatmárnémetiben jelentek meg 1909-ben novellái, majd 1915-ben harctéri riportjai. Az utóbbihoz (*Egy komitácsi újságíró feljegyzései*) rokona és barátja, Bródy Sándor írt előszót. Egy ideig Benedek Elek gyermeklapjának, a *Cimborának* a felelős szerkesztője. Az 1930-as években a *Brassói Lapok* munkatársa.

Itt idézett, hely és név nélkül megjelent könyve a *Romániai magyar irodalmi lexikon* szerint 1928-ban látott napvilágot Szatmáron. Az adatot a Dsida Jenőnek címzett dedikáció is hitelesíti. Ez a legmaradandóbb műve, dokumentumértékű vallomással Bródy Sándorról, Ady Endréről, Kaffka Margitról és Szép Ernőről. Bródy Sándorhoz való viszonya révén egy kicsit a miénk, egrieké is.

Dénes Sándor és Dsida Jenő kapcsolatáról más adat nem áll rendelkezésemre.

A kötetet egy könyvgyűjtő barátom budapesti antikváriumban vásárolta. Hozzám csere útján került. Bizonyára érdekes történetet mesélne el magáról, ha megszólalna.

2. DSIDA JENŐ: NAGYCSÜTÖRTÖK. Versek. Erdélyi Szépművés Céh, Kolozsvár, 1933. Tollrajzokkal illusztrálta: Gy. Szabó Béla. (A kiadó papírkötéses sorozatának szépen restaurált példánya.)

Az előzéklapon: *Kegyelmes Püspök Atyámnak mély tisztelettel és gyermeki szeretettel: Kolozsvár, 1933. XI. 15. Dsida Jenő*

A dedikáció címzettje gróf székhelyi Majláth Gusztáv Károly (Bakóca, Baranya megye, 1864. szeptember 24. – Budapest, 1940. március 18.), erdélyi római katolikus megyéspüspök. Majláth György főtárnokmester, udvari kancellár, országbíró fia. A strasbourgi egyetem joghallgatójaként egyszer álmában látta atyjának, az utolsó országbírónak a meggyilkolását. Ennek a hatására lett pap az esztergomi egyházmegyében. 1887. X. 6-án szentelték föl.

1897. január 28-án utódlási joggal *Lönhart* Ferenc erdélyi megyéspüspök segédpüspökévé, június 28-án erdélyi megyéspüspökké szentelték. Gyenge, beteges testalkata ellenére igen aktív főpap volt. Sokat tett a falusi szegénység ellen, főleg a katolikus székelyek nyomorának enyhítéséért. Legfőbb gondjának az ifjúság nevelését tekintette. Elsősorban a középiskolákat pártfogolta, melyekben a jövő vezető rétege nevelkedett. Az iskolákat a saját és püspöki jövedelméből is önzetlenül támogatta.

A román megszállást követően, 1919 januárjában mozgásszabadságát korlátozták, megtiltották, hogy lakását elhagyja, ott látogatókat fogadjon, és az őszi státusgyűlést megtartsa. 1925-ben a kisebbségi egyezmény állandó megsértése miatt a protestáns egyházak képviselőivel összefogva panasszal fordult a Nemzetek Szövetségéhez. A román hatóságokkal állandó harcban állt az Erdélyi Római Katolikus Státus jogaiért és a magyar iskolákért.

1936-ban egészségi okok miatt visszavonult, haláláig Budapesten, a Vöröskereszt Szanatóriumában kezelték. 1938 áprilisában betegsége miatt lemondott a püspökségről. Még ebben az évben Dsida Jenő lelki atyját, Márton Áront nevezték ki utódjának.

Az idézett dedikáció a „poeta angelicus” vallási elkötelezettségét, az erdélyi római katolikus egyházhoz fűződő bensőséges viszonyát is szemlélteti.

3. DSIDA JENŐ: ANGYALOK CITERÁJÁN. Versek. Erdélyi Szépművészeti Céh, Kolozsvár, 1938.

A védőlapon: *Forrón szeretett drága kis Pityunk szép, finom lelke zeng az Angyalok Citeráján felénk. Szeretettel Margit és Aladár*

A költő posztumusz kötetét szülei, **csengeri Tóth Margit** és **Dsida Aladár** dedikálták ismeretlen személynek.

Dsida Jenőt családi és baráti körben Pityunak szólították. A név eredetéről Csiszér Alajos a költő édesanyját idézve azt írta, hogy amikor a család 1910-ben Budapestre, a VII. kerületi Ilka utca 15. számú házába költözött, „Jenő kapott egy kis, zöld színű vadászruhát és hozzá egy tollas süveget. Igen tetszett a hároméves gyermeknek, és tükör előtt állva azt mondta: »Én most Pityu úr vagyok.« Ettől kezdve Pityunak hívták. Ez a név annyira rajta maradt, hogy nemcsak a családban, hanem a rokonságban és az ismerősök körében is mindenki így szólította egészen haláláig.”

4. ERNST TOLLER: FECSKÉK KÖNYVE. Dsida Jenő fordítása. Gy. Szabó Béla öt eredeti fametszetével. Józsa Béla Athenaeum kiadása, Kolozsvár, 1945.

Az előzéklapon: *Herrn Dr. Lothar Bolz mit Hochachtung und Erinnerung Klausenburg, 15. II. 1952. Gy. Szabó Béla. Magyarul: Dr. Lothar Bolz úrnak tisztelettel és emlékeztetőül Kolozsvár, 1952. II. 15. Gy. Szabó Béla*

A kiadványt **Gy. Szabó Béla** (Gyulafehérvár, 1905. augusztus 26. – Kolozsvár, 1985. november 30.), a nemzetközi rangú erdélyi magyar grafikus dedikálta, aki tollrajzaival ékesítette a költő *Nagycsütörtök* című kötetét is.

Dr. Lothar Bolz (Gliwice, 1903. szeptember 3. – Kelet-Berlin, 1986. december 29.) német politikus, ügyvéd és újságíró. 1930-ban belépett Németország Kommunista Pártjába, emiatt Hitler hatalomra jutása után menekülnie kellett. Moszkvába emigrált, ahol tanárként dolgozott. 1947-ben tért vissza Kelet-Németországba, és a Német Szocialista Egységpárt tagjaként politizált. 1948-ban a formális többpártrendszer jegyében pártja megbízásából megalapította a Német Nemzeti Demokratikus Pártot. 1949-ben a parlament tagja, 1953-ban külügyminiszter lett.

5. DSIDA JENŐ: SÉTA EGY CSODÁLATOS SZIGETEN. Cikkek, riportok, novellák, levelek. Sajtó alá rendezte és a bevezetőt írta: Marosi Ildikó. Kriterion,

Könyvkiadó, Bukarest, 1992. Függelék: *Dsida Jenő irodalmi munkássága* (könyvészeti adalék). Összeállította: Váczy Leona. (2. kiadás: 2005.)

A címlapon: *dr. Lisztóczy Lászlónak ezt a legújabb (és nem is olyan új) erdélyi írást ajánlja Marosi Ildikó. Marosvásárhely, 1992 júniusában*

Az első és mindmáig a legteljesebb gyűjteménye Dsida Jenő prózai műveinek. Szerkesztője, **Marosi Ildikó** (Marosvásárhely, 1932. február 1.) a két világháború közötti erdélyi magyar irodalom és a Dsida-életmű egyik legjelesebb kutatója. (Leánykori neve: Farkas Ildikó, Molter Károly menyje, Marosi Barna felesége.) Közzétette például a marosvásárhelyi Kemény Zsigmond Társaság, továbbá az erdélyi Helikon és az Erdélyi Szépművészeti Céh levelesládáját. Föltárta Dsida Jenő és felesége, Imbery Melinda levelezését, szerelmük és házasságuk történetét, dokumentumait.

Az idézett dedikáció az egyik erdélyi utam és a Marosi-családnál tett személyes látogatásom emléke. Zárójeles megjegyzése arra utal, hogy a kötet már 1988-ban elkészült, de akkor még nem jelenhetett meg.

6. DSIDA JENŐ: PSALMUS HUNGARICUS ÉS MÁŠ VERSEK. Szabó András előadóstje. A felvétel a csillaghegyi (Budapest) REMac stúdióban készült 1997 februárjában. Stúdióvezető hangmérnök: Kaleta Csaba.

A papírborító hátoldalán: *Lisztóczy Lászlónak régi barátsággal András 2008. 7. 11.*

A DVD-t **Szabó András** (Balassagyarmat, 1953. január 28.) a kiváló, számos díjjal kitüntetett előadóművész, irodalomtörténész dedikálta, aki nemcsak e sorok írójának, hanem Dsida Jenőnek és a Dsida Jenő Baráti Körnek is régi jó barátja.

7. DSIDA JENŐ: ANGYALOK CITERÁJÁN. Versek. – PE STRUNA ÎNGERLOR. Antologie și versiune românească de PETRE ȘAITIȘ. Cluj–Koložsvár, 1997.

Az előzéklapon: *Lisztóczy Lászlónak és Margónak – Dsida Jenő nevében is – igaz szeretettel, jó barátsággal Petre Șaitiș. Cluj–Koložsvár, 2000. dec. 11.*

Ez a kétnyelvű versgyűjtemény és a figyelmes – a feleségemet is megszólító – dedikáció különösen kedves számomra. A román költő és műfordító egyik koložsvári barátja – aki nekem is barátom – lepott meg vele a Dsida Jenő Baráti Kör valamelyik összejövetelén. Gesztusa könnyekig meghatott, mert a Dsida Jenő által is vallott és hirdett román–magyar egymásraultalság és testvériség jelképét láttam benne.

8. LÁNG GUSZTÁV: DSIDA JENŐ KÖLTÉSŽETE. Kriterion Könyvkiadó, Bukarest – Koložsvár, 2000.

A címlapon: *Lacínak és Margónak, kedves házigazdáimnak, „dsidás” szeretettel Guszti 2001. VI. 11.*

Láng Gusztáv (Budapest, 1936. június 12.), az egyik legkiválóbb mai magyar irodalomtörténész, elsősorban Dsida Jenő életének és költészetének a kutatásával

alkotott maradandót. Róla írta szakdolgozatát és doktori disszertációját. Az utóbbi 1974-ben védte meg a kolozsvári tudományegyetemen. Ő közölte a költőről az első – itt szereplő – monográfiát is, mely eszme- és stílustörténeti szempontból egyaránt párját ritkító felkészültséggel, a fogalomalkotás igényével jelölte ki Dsida Jenő helyét és jelentőségét a magyar lírában.

Tiszteletbeli tagja és többszörös előadója a Dsida Jenő Baráti Körnek, szerzőként és lektorként is segítette kiadványaink megjelenését. Ezt dokumentálja az idézett ajánlás is: írója a keltezés napján mutatta be Dsida-monográfiáját, foglalta össze kutatási eredményeit az egri Keresztény Ifjúsági Klubban. Az előadást irodalmi egyesületünk szervezte. A dedikációnak köszönhetjük a kedves és sokatmondó jelzős szerkezetet: a „dsidas szeretettel” kifejezés csakhamar elterjedt és népszerűvé vált tagságunk körében.

Egyik írásában így méltatta irodalmi egyesületünket és annak alapító elnökét: „Aligha van Dsida Jenőnek hűségesebb olvasója Lisztóczy Lászlónál. Nemcsak abban az értelemben, hogy ifjú kora óta újra meg újra fellapozza a költő verseit, változatlan – vagy talán egyre nagyobb – élvezetet találva bennük. Hanem úgy is, hogy igyekszik megosztani ezt a versek szerezte örömet másokkal is – lehetőleg mindenkivel. Ezért alapította meg közel másfél évtizede a Dsida Jenő Baráti Kört, melynek programos célja a költő népszerűsítése, életének és költészetének minél szélesebb körben történő megismertetése. Nincs olyan Dsida-kutató, aki meg ne fordult volna – esetenként többször is – Egerben, e csakugyan »baráti kör« vendégeként, hogy előadásával hozzájáruljon a fenti cél eléréséhez, mindig zsúfolt teremben, mindig lelkes közönség előtt. Lisztóczy László ezzel vált a Dsida-kultusz megalapítójává, oly időben, amikor a költőt és életművét még alig sikerült kiszabadítani a célzatosan rosszindulatú felejtés fogságából.”

9. LÁNG GUSZTÁV: A LÁZADÁS KÖZJÁTÉKA. Dsida-tanulmányok. Savaria University Press, Szombathely, 1996.

Az előzéklapon: *Lacinak és Margónak még egyszer, szeretettel Guszti 2001. VI. 11.*

A dedikáció keltezése megegyezik az előzőével. Ez esetben nem a megjelenés éve, hanem a két ajánlás egymáshoz kapcsolódása szabta meg a kötetek sorrendjét.

10. DSIDA JENŐ: ÉGI MEZŐKÖN. Vallomások versben és prózában. Kabán Annamária és Mózes Huba szerkesztésében és utószavával. Tinta Könyvkiadó, Budapest, 2001. A kötetben Macskássy Izolda Dsida-versek ihlette grafikái.

A címlapon: *Lisztóczy Lászlónak, akitől ebben a tárgykörben méltán remélhetünk, várhatunk még nagyon sokat. Szeretettel: Kabán Annamária, Mózes Huba. Eger, 2001. nov. 25.*

Filológiai szempontból, dokumentum- és forrásértékét tekintve az egyik legfontosabb Dsida-kiadvány. Szerkesztője és a dedikáció írója a Kolozsvárról Miskolcra költözött házaspár, **Kabán Annamária** (Kolozsvár, 1953. január 16. – Miskolc, 2019. június 23.) nyelvész és **Mózes Huba** (Kolozsvár, 1941. június 2.) irodalomtörténész. A kötet a kéziratos hagyatékban fennmaradt verseket is közöl. Bemutatja például a *Nagycsütörtök* négy szövegváltozatát, helyreigazítja Dsida *Naphimnusz*-fordításának máig öröklődő, hibás szövegét.

A feleség és a férj nemcsak a mindennapi életben volt elmaradhatatlan társa egymásnak: a nyelvész és az irodalomtörténész – egymást segítve, korrigálva és kiegészítve – jelentős mértékben járult hozzá a Dsida-életmű föltartásához és értékeléséhez, a Dsida-filológia gazdagításához.

Előadóként, szerzőként és lektorként egyaránt beírták nevüket a Dsida Jenő Baráti Kör történetébe is.

11. POETA ANGELICUS. Írások Dsida Jenőről és költészetéről. Szerkesztette: Lisztóczy László. Dsida Jenő Baráti Kör, Eger, 2003.

A címlapon: *Margónak, hogy meg ne torpanjon az Út végén, sok szeretettel: Eger, 2003. VII. 18. Laci*

Könyveim első példányát mindig a feleségemnek, Margónak – Kékessy Margitnak – dedikáltam, és neki dedikálom ma is, amikor Ő már az elíziumi mezőkre költözött. Közülük való ez is.

A tanulmánykötet – melyet Mózes Huba lektorált – a Dsida Jenő Baráti Kör egyik legjelentősebb kiadványa. Közzétette a *Harangszentelésre* című ismeretlen Dsida-verset, és fölvonultatott kilenc Dsida-kutatót. A munka szépségéről és nehézségeiről is képet ad, ha a szerzőket lakóhelyük föltüntetésével soroljuk föl: Cseke Péter (Kolozsvár), Gömöri György (Cambridge), Kabán Annamária és Mózes Huba (Miskolc), Láng Gusztáv (Szombathely), Lisztóczy László (Eger), Marosi Ildikó (Marosvásárhely), Pomogáts Béla és Sas Péter (Budapest). A tizenkét tanulmányt két ciklusba rendeztük. Az első *Krisztus követése* címmel Dsida szakrális költészetéről – elsősorban Assisi Szent Ferenchez fűződő viszonyáról – tár föl adatokat. A második *A teljesebb Dsida-képert* címmel a költő és Erdély kapcsolatáról – elsősorban újságírói és szerkesztői tevékenységéről – szerzett ismereteinket gazdagítja. Az Angliában élő Gömöri György pedig arról értekezik, hogy milyen hatást gyakorolt Dsida lírájára Edgar Allan Poe és Georg Trakl.

Az összeállításról több recenzió jelent meg helyi és országos lapokban. Czegő Zoltán például így méltatta *Dsida Jenő, épp Egerben* című cikkében: „Az egeri Dsida Jenő Baráti Kör... rakosgatja a maga tégláit Erdélyország felé, gyűjtögeti a perselypénzeket, tudván, hogy azt nem lopják el ilyen-olyan hivatalfik. Gyönyörű tanulmánykötetet tettek most a szakma (figyelem: *minden rangú tanárok*)

és a szépért rajongó, a művészetet *belülről* is érteni, látni akaró olvasók asztalára...”

Bemutatóját az egri Eszterházy Károly Főiskola Irodalomtudományi Tanszékével karöltve 2003. november 11-én rendeztük meg a Keresztény Ifjúsági Klubban. Dacolva diaszpóra-helyzetünkkel, az Eger és Cambridge, Eger és Kolozsvár közötti távolsággal, először gyűlt össze és folytatott eszmecsere a Dsida-kutatók öt főből álló közössége (egyedtől egyig a tanulmánygyűjtemény szerzői): Cseke Péter, Gömöri György, Kabán Annamária, Mózes Huba és e sorok írója. Az emelkedett hangulatú tanácskozáson közreműködött Hegyesi Hudik Margit énekművésznő, Okos Tibor, a Népművészet Ifjú Mestere és Ungvári P. Tamás előadóművész.

12. LISZTÓCZKY LÁSZLÓ: VONÁSOK DSIDA JENŐ PORTRÉJÁHOZ. Tanulmányok és dokumentumok. Kriterion Könyvkiadó, Kolozsvár, 2005. Lektorálta: Láng Gusztáv és Mózes Huba.

Az előzéklapon: *Margónak, mint egykori tanítványomnak is, szívem minden melegével: Eger, 2005. V. 1. Laci*

A feleségemmel kezdő tanárként Kalocsán ismerkedtem meg. Ő a helyi I. (ma: Szent) István Gimnázium esti tagozatos tanulója volt, egy ideig én is tanítottam. Ott élő nővérénél lakott, és a kalocsai kórház gyermekosztályán dolgozott okleveles ápolónőként.

13. DSIDA JENŐ: AZ ÉN DALOM. Válogatás Benedek Elek *Cimborájában* közölt Dsida-versekből. Megjelenik a költő születésének 100. évfordulójára. Szerkesztette, a verseket válogatta és az utószót írta: Végh Balázs Béla. Az illusztrációkat Muhi Sándor tanítványai készítették a Kölcsey Ferenc Főgimnáziumból és a 10-es számú Általános Iskolából. Ady Endre Társaság, Szatmárnémeti, 2007.

Az előzéklapon: *Lisztóczy Lászlónak, a Dsida-életmű nagyszerű ismerőjének és a Dsida Jenő Baráti Kör alapítójának egy alakuló barátság és együttműködés reményében: Szatmárnémeti, 2007. május 18-án Végh Balázs Béla*

Dsida Jenőt Benedek Elek fedezte föl, ő közölte első versét *Édesanya nevenapjára* címmel 1923. augusztus 19-én a *Cimbora* hasábjain. 1923 és 1927 között a gyermeklap jelentette meg a legtöbb alkotását. Ezeknek a legjavát tette közzé a dedikált kötet.

A válogatás **Végh Balázs Béla** (Börvely, 1953. március 3.) erdélyi magyar irodalomtörténész, műfordító, egyetemi oktató munkája. 1981-ben szerzett magyarnémet szakos tanári diplomát a kolozsvári tudományegyetemen, ahol 2004-ben *Kanonizáció a kisebbségi irodalmakban* című dolgozatával elnyerte az irodalomtudományok doktora címet. Az egyetem elvégzése után rövidebb-hosszabb ideig tanár Selymesilosván, Szamosdarán, Börvelyben és Nagykárolyban. 1999-től a ko-

lozsvári Babeş–Bolyai Tudományegyetem szatmárnémeti Tanítóképző és Angol Nyelv Főiskolájának az oktatójaként emelkedett egyre magasabbra a ranglétrán.

14. LISZTÓCZKY LÁSZLÓ: EMLÉKEZÉSEK VÁROSÁBAN. Dsida Jenő életének főbb helyszínei régi képeslapokon. Dsida Jenő Baráti Kör, Eger, 2007. Ebből a könyvből háromszáz kézzel számozott példány készült. Ez az 1. számú példány.

Az előzéklapon: *Téged illet, Margó, e könyv első számú példánya és a hozzá tartozó szeretet is: Eger, 2007. XII. 23. Laci*

15. LISZTÓCZKY LÁSZLÓ: A KÖLTŐ FELTÁMADÁSA. Tanulmányok Dsida Jenőről. Dsida Jenő Baráti Kör, Eger, 2008. Lektorálta: Láng Gusztáv.

Az előzéklapon: *Margónak, aki szintén „feltámadt”, köszönettel és szeretettel. Eger, 2008. II. 16. Laci*

Tüdőrákban szenvedő feleségemet kevéssel a kötet megjelenése előtt műtötték. A dedikáció írásakor abban a boldog hitben éltünk, hogy meggyógyult.

A tanulmánygyűjtemény egyebek mellett Dsida Jenő Mária-élményét és József Attilához fűződő barátságát elemezte. Időrendben, a történelmi háttér bemutatásával fősorakoztatta és kommentálta a hozzá írt verseket, átfogó képet nyújtva a Dsida-recepció történetéről.

16. DSIDA JENŐ ÖSSZEGYŰJTÖTT VERSEI. Összeállította és szerkesztette: Láng Gusztáv és Urbán László. Savaria University Press, Szombathely, 2011. A bevezető tanulmányt Láng Gusztáv, az utószót Urbán László írta.

A címlapon: *Ajánlom szeretettel és őszinte megbecsüléssel Lisztóczy Lászlónak: régi kedves tanítványa: Urbán László Érd, 2012. ápr. 24.*

Dsida Jenő verseinek ez az eddigi legteljesebb gyűjteménye. Előtte 2009-ben DVD-n látott napvilágot, melyet a két szerkesztő jelenlétében és közreműködésével még ugyanabban az évben bemutattunk a Dsida Jenő Baráti Kör nyári összejövetelén. A gyűjteményt az általunk fölfedezett, kiadványainkban közreadott Dsida-versek is gazdagították.

Urbán László (Debrecen, 1950. szeptember 26.) irodalomtörténész mindenekelőtt a XIX. és XX. századi magyar írók és költők régi folyóiratok, napilapok s más időszaki kiadványok sárguló lapjain kallódó, kötetekben meg nem jelent műveinek az összegyűjtésével, közreadásával szerzett hírnevet. A legnagyobbak – például az egri Bródy Sándor vagy Gárdonyi Géza – életművét is jelentős, általa fölfedezett alkotásokkal gazdagította.

A debreceni Kossuth Lajos Tudományegyetem hallgatójaként magyar nyelv és irodalomból 1974-ben az én konzulens tanári irányítással végezte egyhánapos vidéki tanítási gyakorlatát az egri Dobó István Gimnáziumban.

17. DSIDA JENŐ ÖSSZEGYŰJTÖTT VERSEI. Összeállította és szerkesztette: Láng Gusztáv és Urbán László. Irodalmi Jelen Könyvek, Arad, 2012. A bevezető tanulmányt Láng Gusztáv, az utószót Urbán László írta. 2. kiadás.

A címlapon: *Ajánlom kedves Tanáromnak, Lisztóczy Lászlónak, akivel együtt küszködünk a magyar kultúra megőrzéséért és feltámasztásáért, hálás tanítványa: Urbán László szerk. Miskolc, 2013. máj. 4.*

18. KABÁN ANNAMÁRIA–MÓZES HUBA: REFLEXIÓ ÉS ÖNREFLEXIÓ DSIDA JENŐ KÖLTÉSZETÉBEN. Esszék, szövegtani megközelítések. Bíbor Kiadó, Miskolc, 2014.

A címlapon: *Lisztóczy Lászlónak, szeretettel: Kabán Annamária, Mózes Huba. Miskolc, 2015. május 28.*

19. LISZTÓCZKY LÁSZLÓ: VILÁGÍTÓ SZÍV. Tanulmányok Dsida Jenőről. Kráter Műhely Egyesület, Pomáz, 2018.

Az előzéklapon: *Margónak, világító szívé, drága Feleségemnek, szerető szívvel: Eger, 2018. I. 4. Laci*

Ez a tanulmánygyűjtemény összegezte Dsida-kutatásaimat. Közölte korábbi köteteim legjavát és néhány újabb, folyóiratban megjelent írásomat. Jó néhányat átdolgozott és kiegészített változatban.

20. „A SZÉP MINDIG KORSZERŰ”. Tanulmányok Dsida Jenőről. Szerkesztette: Lisztóczy László. Dsida Jenő Baráti Kör – Bródy Sándor Megyei és Városi Könyvtár, Eger, 2020.

Az előzéklapon: *Margómnak, elköltözése tizedik fordulóján, múlhatatlan szerepével és a viszontlátás reményével: Eger, 2020. február 3. Laci*

A kötet a 2019. évi egeri Ünnepi Könyvhéten, június 14-én megrendezett „Légy már legenda” című, Dsida Jenő emlékének szentelt irodalmi szabadegyetem előadásait gyűjti csokorba. A programot a Dsida Jenő Baráti Kör és a Bródy Sándor Megyei és Városi Könyvtár közösen szervezte. A jeles Dsida-kutatókat fölvonultató tanulmányosorozat a „poeta angelicus” csaknem egész életét és életművét átfogja, számos új adattal is gazdagítja róla szerzett ismereteinket. Értékét növeli az anyaországi és az erdélyi szerzők szép és sokatmondó összefogása.